

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak:

Kisvárosban:		Vidéken:	
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "
Egy hónapra	1 "	Egy hónapra	2 "

A szerkesztőséget felelős

Imre
dassy püspök
hogy Hida

Szerkesztőség Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (emelet)

Kiadóhivatal Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (földszint)

Hirdetések a legmérsékeltebb árszámítás mellett vétetnek fel

A közép osztály.

Debreczen, okt. 9.

A magyar gazda színe-java jött össze a napokban Kassán, hogy megbeszélgetve a kort uralkodó eszmét, a magyar közép osztály sorsának javulását eszközölje.

Igen érdekes beszédet mondottak a feltűnő volt a Bujánovits Sándoré, a ki a középosztály nevelésének irányáról beszélt. Helyteleníti azt a középbirtokos családok kebelében még mindig uralkodó felfogást, hogy a középbirtokos osztály fiai társadalmi állásának leginkább megfelelő foglalkozás: a saját birtokán való gazdálkodás, vagy az állami és megyei közszolgálat.

Ez a felfogás már gyermekkorában elfogultsággal és indokolatlan előítéllettel saturálja a középbirtokos osztály ifjúságát, úgy hogy a pályaválasztás komoly kérdésével alig foglalkozik, mert természetesen tartja, hogy belőle a földbirtokosnak, az elavult felfogás szerint per excelsentiam urnak fiából csak lehet más, mint vagy gazda, vagy ha már munkájával kell megkeresnie a kenyerét, állami vagy megyei tisztviselő, mert más foglalkozás derogál társadalmi állásának.

Ennek a helytelen, elfogult, a multak emlékeinek és hagyományainak félszeg élebecsülésén alapuló felfogásnak követ

kezménye, hogy a középbirtokosság ifjúsága annyira idegenkedik a kereskedelmi ipari, ménői, magánhivatalnoki és egyéb produktív, a vagyonszerzést is lehetővé levő életpályáktól.

Pedig a középbirtokos osztálynak elszegényedésében arra kell törekednie, hogy ifjai felkeresve a tisztességes produktív foglalkozásokat, munkájuk után ne csak megélhetést, de tisztességes, becsületes módon vagyont is szerezzenek, ez pedig a közhivatalnoki pályán nem, a kereskedelmi, ipari és egyéb produktív életpályákon kellő szorgalommal, értelemmel és leleményességgel igen is megszerezhető.

Összehasonlítva a különböző életpályákon szükséges előtanulmányok időtartamát és a különböző életpályákon elérhető eredményeket és arra a következtetésre jut, hogy az állami és megyei közszolgálat szép és tiszteletreméltó pálya ugyan, de az, a kinek célja egzisztenciájának biztosítása és lehetőleg vagyonszerzés ezt a célját a gyakorlati produktív életpályákon kellő szorgalom mellett kevesebb előkészülettel és biztosabban elérheti.

A társadalmi es jogegyenlőség mai korában minden tisztességes foglalkozás az elfogulatlan művelt ember előtt egyenlő társadalmi megbecsülésben részesül s csak a multak hagyományaiban gyökerező elfogultság tarthatja a becsületes, tisztessé-

ges ménkát megszegyenítőnek, társadalmi állásához, vagy nevéhez nem illőnek.

Ajánlja közbirtokos gazdatársainak azt, hogy gyermekeikbe már kiskorukban beoltsák a vallásos és erkölcsi érület mellett a munka szeretelét, minden tisztességes ménkás megbecsülését, hogy serdülő ifjaikat ne csak kizárólag az állami szolgálatra neveljék, de neveljék a gyakorlati, kereskedelmi, ipari, magánhivatalnoki, technikai és egyéb produktív foglalkozásokra, de neveljék úgy hogy minden gyermekük avval a komoly elhatározással válassza életpályáját, hogy a legnagyobb szorgalommal és kitartással fogja ezen a pályán keresni a boldogulást, akkor boldogulni is fog és akkor szaporodni fog annak a családnak, a melynek tagjai különböző életpályákon tisztességes munkájuk után biztosítják egzisztenciájukat, tekintélye, sulya és befolyása a közéletben is.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után egy másik szónok Balogh Elemér szintén azt hangsúlyozta, hogy az ifjúságot a produktív pályák felé kell terelni. De ez csak úgy tartja kivihetőnek, ha gondoskodás történik, hogy az ifjú nemzedék, szakértelem mellett, még a társadalmi álláshoz szükséges műveltségre is szert tessen. Ezt ma sem kereskedelmi akadémiákon sem a felső ipariskolában el nem

Tàrcza.

A macska meg az egér.

— Elbeszélés. —

Szerafina Alexandrovna a kertben egy hintaszéken ült és ringatta magát. Konstantin Michailovics vele szemben egy alacsony padon ült. Mind a ketten körülbelül egykorúak lehettek, tizenhét vagy tizenöt évesek. A fiu arca komor, mint az őszi éjszaka; a leány vidám, mint egy kedves májusi reggel.

— Arról a dombról nagyszerű tájat lehet látni, — szólt a fiu, — de én tudok még szebb kilátást is.

— Ott fent a meredek szélén, ahol azt a völgyet kettéhasította villám, sokkal szebb a kilátás. Ha akarja, oda kísérem... Ugyis már régóta akarok magával beszélni... Minden áron meg kell valamit mondanom.

A leány kíváncsian néz rá s alig észrevehetően mosolyog.

— Meg kell mondania?... Minden áron?... Akkor miért nem mondja meg most, mindjárt?

A fiu arca megváltozik, mintha meg volna ijedve:

— Most?... Most nem mondhatom meg... Most lehetetlen.

— Ugy?... Miért lehetetlen, ha olyan fontos dologról van szó?... Ha annyira nehezére esik a beszéd, akkor inkább elfordulok, vagy behunyom a szememet, jó lesz?

S mindezt meg is teszi, — elfordul s aztán behunyja a szemét. A hálátlan fiúnak azonban nincs érzéke ennyi jószág iránt, — sőt ellenkezőleg, még jobban elkomorodik.

— Gunyolódik, Szerafina Alexandrovna — szól szemrehányólag. — Azt akarja talán hogy a titkomat, legdrágább kincsemet az egész világ elé kitarjam? Ott ül a terrazon a mamája, a nővére minden pillanatban idejöhöz, s minden bokorban rejtőzhetik valaki.

— Ah, most már kezdem érteni! Azt szeretné tehát, hogy a hold szelid fényével eláraszsa a néma tájat, hogy fülemile zengjen a bokorban, csillagok ragyogjanak az égen, s vidáman csobogjon a patak vize?

— Mindenesetre kívánatos volna, ha...

— Talán azt is szeretné, ha enyhe szellő játszadoznék a fa lombjával?

— Az se ártana!

— És hogy a virágok egymásnak illatos meséket mondanának el?

— Szeretem a virágok titokzatos suttogását hallani.

— Az igazán nagyon mulatságos lehet.

Ki gondolta volna, hogy ön ilyen rajongó ember? Ön kétségkívül költő is?

— Az vagyok.

— A dolog kétségkívül érdekes kezd lenni. Én, mint fiatal leány, félek ugyan az ön titkainak borzalmasságától, de nem tudok ellenállani a kíváncsiságomnak — tudni akarom a titkát s hajlandó vagyok a villám-sújtotta tölgyfához elmenni.

— Boldoggá fog tenni, ha eljön.

— És a készsegem jutalmául legalább nefeszítse kintpadra kíváncsiságomat, h nem legalább csak egy futólagosan említse, hogy miről akar beszélni?

— Nem tehetem.

— Mivel azonban most már felizgatta a kíváncsiságomat, beszélnie kell... Tehát mit akar mondani?

— Sok mindent...

— És e sok dolog közül?

— Azt, hogy magát szeretem...

— Mit nem mond!... Azt hiszem nem jól értettem... Ismétlje csak!...

— Szeretem magát!

— Óh!... Mindent vártam volna csak ezt nem!...

— Talán megőrült?

— Talán igen, mert hiszen a szerefem ugyanis örültség.

— Minden új, meg új dolgokat fedezek föl! Ön úgy látom, nemcsak költő, hanem bölcs is!

érheti. A fnyásabbak irodai munkára adják magukat, míg az értelmesekek, túltéve magukat a „kicsinyes“ etikai szempontokon, a spekuláció, tisztességtelen verseny vagy uzsora révén igyekeznek rövid idő alatt nagy vagyona szert tenni. Innét ered a közönség ellenszenvé s előítélete a produktív pályák iránt.

A szép beszédek közül melyek a középosztály bajait és azok orvoslását tűzték ki feladatuk, kiválik még: Geöcze Sarolta a ki a középosztály hanyatlásának egyik okát a nők felületes nevelésében látja, mely a munka lenézésére s az okatlan prédaságra, de a nevesebb társadalmi feladatok elhanyagolására is vezetett, s ez osztály megmentését a jobbák tömörülésétől s a leányoknál is a józanabb, okosabb munkára való neveléstől várja.

Elsorolja azt, a mi a társadalmi feladatok megoldására női részről nálunk eddig történt, hivatkozik a külföldre is, kifejti a nőkre való feladatokat a társadalmi munkásság terén. A nevelésre térve rámutat a gentry-családokban eddig divott felületes, idegen szellemű nevelés hiányaira s azzal szemben kifejti a józan, helyes, nemzeti nevelést s az erre nézve még ma uralkodó előítélet lerombolásának szükségét hangoztatva.

Vajjon okulunk-e a szép beszédek ői?

— A képviselőház szerdán, folyó hó 10-én ülést tart. Napirendre a gazdaszektokról szóló törvényjavaslat van kitűzve.

— A trónörökös házasságának becikkelyezése. Széll Kálmán miniszterelnök, mint értesülünk, már legközelebb törvényjavaslatot terjeszt a képviselőház elé a trónörökös házasságának becikkelyezéséről.

— Én meg ezt fedezem föl, hogy ön borzasztóan gunyolódó és kegyetlen... Maga aki szép és olyan jó...

— Elég!... Ez a hizelgés azt bizonyítja, hogy ön korántsem olyan ártalmatlan mint gondoltam, hanem ellenkezőleg, veszedelmes ember, aki előtt az embernek vigyáznia kell... De mondja csak, miért szeretett belém?

— Micsoda kérdés! Mintha nem tudná, hogy milyen hatalmas, milyen ellenállhatatlan varázst gyakorol mindenkire!

— Még eddig semmitsem tudtam róla, de ezután majd gondolkozom felette. És miért miből gondolta, hogy hajlandó leszek elmenni a villámsujtotta tölgyfához?

— Hiszen megígérte!

— Az imént, néhány percczel ezelőtt igen; most azonban, miután önt jobban ismerem, megfontoltam a dolgot.

— Szavát adta, s ez nekem elég.

— Nem valami nemes dolog használni egy olyan sikert, amit csak meglepetéssel csikar ki az ember. De jól van, — ha már szavamát adtam: meg is tartom. — Mikor megyünk tehát?

— A maga dolga ezt a kérdést eldönteni, nem az enyém.

— Ön nagyon tapintatos ember és ez olyan jó tulajdonság, amely elismerést is érdemel.

Jöjjön el hozzánk holnap és pontban este hét órakor elmegyünk a tölgyfához.

— Az expoé. Lukács László pénzügy-miniszter szerdán, e hó 10-én terjeszti a Ház elé az 1901 ik évi állami költségvetést. A Ház nyomban a pénzügyi bizottságnak adja ki s a bizottság haladéktalanul megkezdi annak tárgyalását. A pénzügyi bizottság tárgyalásai alatt a Ház is tovább fog ülésezni s elintézi a már beterjesztett gazdasági és szociális javaslatokat.

Püspökök a kivándorlás ellen.

okt. 9.

A közelmúltban több egyházfő adott ki pásztorlevelet, melyben egyházmegyéje papságát felhívja, hogy a folyton terjedő kivándorlás megállítására kövessenek el mindent. Iparkodjanak a népet a szószeréről meggyőzni, hogy a kivándorlottak nagy része nem éri el célját. Új hazájukban jobb sorsot nem bírnak maguknak teremteni, sőt ellenkezőleg még nagyobb nyomor vár rájuk.

Legutóbb Fenyvessy főispán felkérésére Fehér Ipoly pannonhalmi főapát bocsájtott ki ily tartalmu pásztorlevelet, melyben a fenhatósága alá tartozó lelkészeket akcióra hívja fel a kivándorlás ellen.

Magunk részéről nem kitagadjuk püspökeinknek ezt a hazafias irányu intézkedéseit, lehetetlen azonban, hogy néhány megjegyzést ne fűzzünk ezekhez a pásztorlevelekhez.

Hosszu idők tapasztalatai győztek meg arról, hogy a kivándorlás terjedésének pusztán a szó gátat nem vethet.

A sajtóban évek óta irnak a kivándorlás ellen, sokszor nagyon is meggyőző erővel festik le a kivándorlottak nyomorát, azokat a viszontagságokat, melyen honfitársaink keresztülmennek, akár utközben, akár új hazájukban. Irnak az amerikai molytoha viszonyokról, a munkások rossz helyzetéről, egyszóval mindarról, ami a kivándorlókat visszariaszthatná. Sajnos, mindennek édes kevés eredménye mutatkozott eddig.

Ha nincsenek is az új világban valami

(Elhallgat s aztán hirtelen így szól): De milyen feledékeny vagyok! Megígértem Nesu movnak, hogy holnap este vele fogok csónakázni. Talán holnapután kimehetnénk a tölgyfához?

— Amint tetszik.

— Ön nagyon szeretetreméltó... de most jut eszembe, hogy holnapután meg Alberttel együtt kirándulunk a hegyekre. Várjon csak kérem. Talán csütörtökön... Nem, csütörtökön Nikolaj Antonovia elakarja beszélni megtört szívének fájdalmát, s ez, azt hiszem, kissé sokáig fog tartani.

— Tehát pénteken, — szól közbe Konstantin Michailovics kissé türelmetlenül.

— Pénteken bál lesz, s a négyes alatt Kresztov valami fontos doigot akar elmondani... és ön tudja, hogy én milyen kíváncsi vagyok! Szombaton a mamával együtt látogatóba megyünk, — vasárnap lehetetlenség elmennem, hétfőn pedig itt lesz a nagybátyám, aki egy perczre se tágit mellőlem és kedden...

Itt elhallgatott a leány; a fiu kéréleg néz rá, s aztán néhány pillanat mulva így szól:

— Tehat mikor?

A leány ránéz, s aztán még mindig gunyosan mosolyogva így szól:

— Beszéljen a mamával.

— Talán engedelmet kérjek tőle arra, hogy magával kísértálhassak a villámsujtotta tölgyhez?

rózsás viszonyok — a helyzet korántsem oly sötét, mint ezt akár az újságban, akár a szószeréről lefestik.

És a nép ezt tudja nagyon jól. Bizonyítják azt az Amerikából ma is szép számban hazaküldött dollárok.

Ott, ahol a munkás saját tentartásán kívül még félre is tehet keresményéből, ott a helyzet bizonyára nem rosszabb, mint idehaza, ahol a föld népe, a kisiparos, a munkás egyformán küzd a létfontartással és sokszor van kitéve a legnagyobb nyomornak.

Népünk pedig ezt tudja nagyon is jól, azért a kivándorlás ellen folytatott minden küzdelem meddő marad mindaddig, míg a gazdasági helyzet jobbra nem fordul.

Ha a gazda megkapja természetményeinek méltányos árát, ha a kisiparos nem lesz kénytelen veszteségre dolgozni, ha a munkásnép tisztességes munkabért kap: akkor nem lesz kivándorlás se többé.

Ha megszüntetjük az uzsorát, rendezük a hitelviszonyokat, olcsóbbá tesszük a megélhetést, produktívabbá a gazdálkodást: akkor elejét vettük a kivándorlásnak is.

Magunk részéről tehát jobb szeretnők, ha püspökeink élére állva annak a gazdasági törekvéseknek, melyeknek eddigelé is oly szép eredményét tapasztaltuk, a kivándorlás megakadályozását szövetkezetek alakításával törekednének elérni.

Tömörülésre sarkalni a kis embereket, ez volna a legszebb feladat, melyet egy-egy egyházi papjai elé kitűzhet. Minden egyes szövetkezet, legyen az hitel, vagy fogyasztási, vagy pedig ipari szövetkezet, egy téglá ahhoz a szilárd falhoz, melyet a kivándorlók utja elé építünk.

Ha tehát papjaink igazán szívükön viselik a rájuk bízott hívők érdekét, legyenek zászlóvivői a szövetkezeti eszmének. Bízunk benne, hogy a magyar püspöki kar nem fog késni az alsóbb papságot ebben az irányban kioktatni és utasításokkal ellátni.

— Miért ne? Ha szeret, ha nőül akar venni, akkor beszélni kell a mamával. Hogy előbb vagy később beszél-e vele, az ugyis mindegy.

— Mindenesetre, de most, amikor még a tanulmányommal foglalkozom...

— Ah, tehát még iskolába jár?

— Azaz, hogy — szól a fiu sertődve — egy év mulva már egyetemi hallgató leszek.

— Nos, nem akarom tulságosan kemény próbára tenni a türelmét s nem követelem, hogy államtanácsos legyen a vőlegényem, mert akkorra mind a ketten megöregednének. Mivel azonban igazán jó szívű vagyok, megelékszem csupán azzal, hogy az egyetem elvégzése után tisztességes hivatalban legyen a vőlegényem. Ha tehát nyolcz vagy tíz év mulva is kedve lesz hozzá, akkor majd találunk olyan napot, amelyen kimehetünk a villámsujtott tölgyhez. De hogy én addig várok önre, azt most persze nem ígérhetem meg. Ha azonban addig nem akad senki, aki ellenállhatatlan varázsom hatalma előtt meghajol, akkor meglehet, hogy önhöz megyek nőül, hogy legalább vén leány ne maradjak...

Aztán mosolyogva bölintott a fiunak és fölsiett a terraszra. Konstantin Michailovics komoran nézett utána s aztán elment, hogy soha többé vissza ne térjen.

A. Gruzinski.

Kelet fejedelme nálunk.

Budapest, okt. 9

A perzsa sahnak úgy látszik, nagyon megtetszett Budapest. Amit eddig európai körutjában egy várossal sem tett meg, megeselekedte Budapesttel: visszatért, hogy fesz telenül, minden hivatalos program és unalom nélkül megtekinthesse és mulasson úgy ahogy neki tetszik.

Leginkább megszerette az operát, de nem pusztán a ballet miatt. Tegnap a «Lobengrin» előadásán, melyből másfélórányit hallgatott meg, nagyon jól mulatott. Wagner zenéje — melyről senki sem mondhatja, hogy «keleti» — fölöttebb érdekelt, a mivel már egymagán is fényesen megczafolta azt az állítást, hogy perzsa felségét csakis a ballet mulattatná. Ennek különben még élénkebb czáfolatát is nyújtotta azzal, hogy Keglevich István gróf intendáns előtt, a ki páholyában tisztelget, azt az óhaját fejezte ki, hogy szeretné hallani a színpadról is a magyar nyelv zengzetességét, a magyar drámai költészetnek valaminő termékét. Az intendáns sietett eleget tenni a sahn kívánságának s kiválasztotta a legszebbet, legmagyarosabbat, legzengőbbet, e mit színi irodalmunk csak nyújthat, Jókai «Szigetvári vértanúk» című drámáját, a melynek első felvonása azért szerepel az Operaház holnapi színlapján, egy opera és egy ballet-török között. Ugy halljuk különben, hogy a sahn tiszteletére lesz még egy olyan előadás is az Operaházban, a melyet csupa magyar tánczokból állítanak egybe.

500 kérvény a sahnhoz. A perzsa sahn kabinetirodájába eddig 500 olyan kérvény érkezett, a mely csupa adományokért könyörög. Állítólag van e kérvények között olyan is, a mely rendjelt kér; azt hisszük, hogy az előbbiektől az utóbbiakkal egyforma nyomoruságra mutatnak.

Külföld.

Erzsébet királyné emléke. A király meghagyásából Rotteck ezredes szárnysegéd legközelebb Korfuba megy, hogy a megboldogult Erzsébet királyné által ott összegyűjtött nagybecsű műtárgyakat becsomagoltassa és Bécsbe szállítsa. Achilleiont magát hirszerint el fogja ajándékozni a király.

Sikkasztó bankhivatalnok. Leitner Józsefet a lipótvárosi adófelügyelőség végrehajtói osztályának főnökét, 20,000 forint elsikkasztása miatt letartóztatták. Leitner az elsikkasztott pénzt a turfon vesztette el.

A pestis. Glasgowból sürgönyzik, hogy egy újabb haláleset fordult elő pestis következtében.

Leégett szálloda. Krimmlben tegnap leégett a Post-szálló valamennyi melléképületével egyetemben. A templom is kigyuladt, de még sikerült megmenteni azzal, hogy leszakították a tetjét. A kár körülbelül 25,000 korona.

Az olasz kultuszminiszter a német nyelv ellen. Rómából jelentik, hogy a kultuszminiszter törölte a német nyelvet az olasz reál-gimnáziumok kötelező tantárgyai közül. E miatt Santini képviselő interpellációt jelentett be a kamara elnökénél, melyben azt fogja kérdezni, hogy mi indította a miniszter erre a lépésre.

Belföld.

Lónyai Elemér gróf Budapest. Lónyay Elemér gróf tegnap óta Budapesten tartózkodik. A gróf a Hungária szállodában lakik, a hol ma Stefánia grófnő telefonon kereste fel a Semmeringről. A gróf nem volt a szállóban, s így nem beszélhetett nevével ellenben hazaérkezvén, maga hívta fel telefonon Semmeringet. Budapestről a gróf a hét vége felé utazik Bodrog-Olasziba vadászatra.

Hidassy püspök állapota. Szombathelyről jelentik, hogy Hidassy püspök az éjszakát ismét nyugodtan töltötte, éjfélkor nyugodtan elszenderedett és reggelig tartott az üdítő álom. A mint reggel fölébredt, azonnal kávét kért és jóízűen reggelizett. Mezhradzky dr. főorvos most már bizalommal van a püspök felgyógyulása iránt. A környezet úgy észleli, hogy a beteg ereje lassan növekedik.

Vidék.

Tifusz járvány. Uj-Szent-Annán (Arad m.) ijesztő módon terjed több, mint két hét óta, a tifusz. A járványt főképp a rossz ivóvíz okozza, mert míg sokkal kisebb és szegényebb községeknek van ártézi kutjak, az új-szent-annai képviselőtestület mindeddig erősen ellenszegült ilyen kut furatásának. Növeli a bajt, hogy a lakosság a házuknál történt megbetegedést nem jelenti be; orvost csak akkor hivat, mikor a baj már alig gyógyítható. Ilyenkor is csak egyszer veszik igénybe az orvosi segínyt, nehogy többször kelljen látogatási díjat fizetniök. Így azután naponta 5-6 gyermeket is visznek a temetőbe. A községi orvos ezekkel szemben valószerűleg kénytelen lesz a hatóság közreműködését igénybe venni.

Katonatiszt meg a civil. Déván Szemerjay honvéddahadnagy együtt mulatott Bokorral, Hunyad megye új számvevőjével. Mikor reggel felé haza igyekeztek, a hadnagy magához hívta a családos számvevőt, hogy aludja ki nála mámorát. Bokor a meghívást elfogadta, felment és ott összekocczant a háziural. A harcias számvevő a hadnagy kardját rántotta elő, de a hadnagy kiragadta kezéből és Bokort összevagdálva, az utcára dobta. Ennek következtében Bokornak azonnal le kellett mondania állásáról, Szemerjayt pedig Kolozsvárra helyezték.

Egyről-másról.

A színházi részvények.

A sajnápartai törvényesség előtt érdekes pör játszódtott le mostanában, mely különösen azokat a párisiakat érdekli, a kik még emlékeznek az első «Kaméliás hölgyre» a nemrég elhunyt Doche Eugeniára.

Nyílt titok volt abban az időben a művész viszonya X lorddal. Egy napon éppen a lord együtt volt imádottjával a Chaussad' Autin egy hoteljének elegáns boudoirjában, mikor hirtelen felpattant az ajtó. Dormeuil, — az akkori idők ismert művésze — rontott be a szobába, hóna alatt iratcsomóval.

A lord érthető haraggal ugrott fel, de Doche kisasszony nagy örömmel fogadta öreg kollegáját. Dormeuil előadta, hogy át akarja venni a Palais Royal színház igazgatását és most abban fáradozik, hogy a vállalkozáshoz szükséges pénzeszeget valamelyik barátjától kölcsönképen megszerezze. Arra kérte tehát barátját, hogy vegyen meg néhány részvényt.

A lord izgatottan kapta ki a csomagot a művész hóna alól.

— Jó, jó, hát hány ilyen irka firka varazitt összesen?

— Negyven darab és ezer frank darabja. — felelte ijedten Dormeuil.

Az angol szó nélkül benyult tárczájába és átnyújtotta az öreg színésznek a 40.000 frankot. Aztán az ajtóra mutatott.

És most uram ne zavarjon bennünket tovább.

A szép Doche kisasszony eltette a részvényeket és nem törődve többé a dologgal, ott hevertette azokat. Mikor néhány év múlva a Palais Royal színház igazgatója meghalt, eszébe jutott Doche kisasszonynak, hogy hiszen ő tulajdonképen a kitünően jövedelmező színháznak a fő részvényese. De hiába kutatta át iratasztalát, majd az egész lakást, a részvények eltűntek.

Most, pár hónappal ezelőtt találták meg a részvényeket a művész örökösei egy Mária Antoinette korabeli szekrény titkos fiókjában. Természetesen rögtön bepörölték a Palais Royal színház jelenlegi vezetőségét a részjáradékok és kamatok erejéig.

És ez bizony elég tekintélyes összeg lehet, tekintve, hogy a Doche kisasszony bőkezű lordjának részvényvásárlása óta — negyven esztendő telt el.

Innen-onnan.

Aranylakodalmán meghalt 48-as honvéd.

Frankenberger József 48-as honvéd őrmester tegnap akarta a bajai szőlőjében szürettel egybekötve az aranylakodalmát megülni. Frankenberger, ki a város közéletében előkelő szerepet játszott, ezen családi ünnepélyére meghívta a város több előkelőségét is. Tegnap reggel friss egészséggel kelt föl és azt mondta a feleségének, hogy menjen ki előre a szőlőbe, ő majd utána megy. Felesége így is tett. Nyolcz óraker már együtt voltak az öreg pár gyermekei és unokái, kilencz óra felé pedig már gyülekeztek a meghívott vendégek. Az öreg Frankenberget azonban hiába várták, nem jött. Tíz óraker már türelmetlenkedni kezdtek és ezért befogattak egy cseléddel és hazaküldték, hogy jöjjön ki az öreg ur az ünnepélyre. Rövid idővel azután lóhalálába hajtott vissza a kocsis és azt jelentette, hogy a gazda meghalt.

Letépte a hajuszát. A bosszuálásnak különböző módját gyakorolta tegnap Biró Lajos nagyváradi vasuti irodaszolga, a ki valami régi perpatvarból kifolyólag tegnap hevesen összetűzött a Wöber szálloda vendéglőjében Kiss Gyula vizsgáló lakatossal. Dulakodás közben Biró hirtelen megragadta Kiss Gyula hajuszát és tövélből kiszakította. Az esetről jelentést tettek a rendőrségnek.

Stadler érsek a pápánál.

A pápa az érseket nagyon szeretetteljesen fogadta és így szólt hozzá, amikor ajándékát átnyújtotta:

— Hogyan fiam, te megajándékozol engem, mikor magadnak sincs semmid?

Stadler ezután a vele jött papokat mutatta be, kikhez a pápa így szólt:

— Nehéz szolgálatot teljesítek Bosznában, hol különböző nemzetiségek és felekezetek ellen kell küzdenetek, de Bosznia úgyis csak Jézus Krisztusban van.

A pápa ezután megkérdezte Stadlert, hogy betegségeiből teljesen felépült-e már és amikor Stadler igennel válaszolt, megjegyezte:

— Isten segítségének és a szentszéki imájának köszönhetem, hogy az én derék Stadlerem megint egészséges.

NAPI HIREK.

— **Kinevezés.** Mile Pál volt közlegénykornokot, lapunk volt szerkesztőjét Gróf Degenfeld József főispán tb. rendőrfogalmazóvá kinevezte. Az új fogalmazó már régebben működik a rendőrségnél s mint tehetséges és szorgalmas munkás közkedveltségnek örvend.

— **A m. kir. kereskedelemügyi miniszter körrendelete.** A vásárugy rendezésének mielőbbi sikeres megoldása érdekében még a f. évben egy kérdőív szerinti alapvető statisztikai feltételt szándékozik készíttetni. Mint hogy azonban az általa tervbe vett adatgyűjtés mindazon adatokra ki fog terjedni, amelyek a vásárugy rendezésénél figyelembe vehetők s ezen adatok közül némelyik csak is hozzáértő egyének becslése alapján állapíthatók meg — különös súlyt helyez arra, hogy ezen adatgyűjtés a szakszerűség lehető biztosítása által is minél lelkiismeretesebben és megbízhatóbb alapokon hajtsák végre. Ugyanazért nemcsak a begyűjtendő adatok felülvizsgálatát kívánja, hanem az adatgyűjtés akadálytalan végrehajtásának biztosítását is, mely célból elrendeli hogy a kérdőívek kitöltése alkalmával a városi polgármesterek, illetőleg községi jegyzők részére, törvényhatósági joggal felruházott városokban pedig a kérdőívek közvetlen kitöltésével megbízandó rendőr kapitány részére a városi biztos és az ipartestület vagy ipartársulat két-két tagjának támogatása is kellőképpen biztosítsák. A hol pedig tervezett ipartársulat, vagy testület nincs, iparos szakértők alkalmazandók, kiknél a közreműködésre való készség és szakértelem leginkább megvan, ha pedig több ilyen társulat volna, ezek közül emelendő ki az iparos szakértők. A kitöltött és felülvizsgált kérdőívek legkésőbb december 15-én a m. kir. központi statisztikai hivatalhoz terjesztendők be. Budapest, 1900. szept. 5. Hege d ű s Sándor, keresk. miniszter.

— **Megrabolt postaszekrény.** A városnapok egyik legújabb híre, hogy ma éjjel a Hatvan-utca egyik postaszekrényét eddig még ismeretlen tettesek megrabolták: de el nem vitték, hanem a magrablás után a földön hagyták s úgy akadtra az azon az utcán járó rendőr. Minden jel erre mutat, hogy a postaszekrényt erős, vastag és szélesebb késsel szakították le a falról, melyen a nyom legalább erre enged következní, sőt azt sem zárja ki, hogy karddal, vagy bajonettel történt a le- és felszakítás, melyről nem tudható, hogy részegek lelketlen tréfája, vagy pedig komoly szándékkal végrehajtott bűncselekmény. A hozzákerült postalában 2 drb. levelet talált a rendőrség, mely most nyomozza a tetteseket.

— **Az Achilleiont elajándékozzák.** A király meghagyásából Rotteck ezredes szárnysegéd legközelebb Korinba megy, hogy a megboldogult arszébet királyné által ott

összegyűjtött nagybecsű műtárgyakat becsomagoltassa és Bécsbe szállíttassa. Achilleiont magát, hir szerint, el fogja ajándékozni a király.

— **Debreczen szabad kir. város mélyen tisztelt közönségének.** A volt «Főisk. Tűzoltó-Társulat utolsó tagjai a Társulat régibb tagjainak társaságában f. hónap 7-dikén tartották meg 20 éves találkozójukat itt Debreczenben. Gyűlésükön hálásan emlékeztek meg a város közönségéről, melyet a Társulat 210 éven át szolgált — a pusztító elem ellen védett s annyiszor megvédett — s a mely közönség a Társulatot mindig megértette, mindig szerette és mindig megbecsülte és 20 évvel ezelőtt velünk, utolsó tagjaival együtt, a «bucsu majálison» is siratta...

Midőn e megemlékezést a gyűlés meghagyásából, a m. t. közönség tudomására juttatom, tisztelettel kérem, hogy méltóztassanak azt olyan érzelmekkel fogadni, mint a minők között az a mi szívünkben megfogant! Debr. 1900. X. 8. Dicsőfi József, a Társulat utolsó főjegyzője.

— **Felgyógyult áldozat.** Bővebben foglalkoztunk annak idején a Sestakerti drámával, melynek hőse a berettyó-újfalui Tóth Károly, az áldozat pedig kedvese: Farkas Zsuzsanna, kit miután mellen lőtt, maga ellen fordította a gyilkos fegyvert s azzal kétszer szájába lőtt. Ugy a gyilkos, mint az öngyilkos a kórházba kerültek, honnét Farkas Zsuzsanna tegnap d. e. felgyógyulva már el távozhathat, míg Tóth Károly állapota még mindig kétséget szenved.

— **Kitüntető elismerés.** Bizonyára mindenki ismeri városunk kiváló tehetségű s magas művészi színvonalú hírneves festőművészt Kovács Jánost, ki már nem egy, hanem számtalan alkalommal fényes tanúbizonyságát adta az ő művészetének. Alkotásai valóban a legremekőbb művek közé tartoznak. Most is egy ilyen remek alkotásért kapott magas elismerést; ugyanis remek kivitelben megfestette a debreczeni kir. itélő tábla volt elnökének Puky Gyulának arcképét a kir. itélőtábla számára, melyért a tábla jelenlegi elnökétől a következő szép elismerést kapta:

Tisztelt Művész Ur!

Méltóságos Puky Gyula urnak, a debreczeni kir. itélőtábla nyugalomba vonult elnökének. olajfestményű arcképét, a debreczeni kir. itélőtábla f. évi június hó 29 napján, épületének dísztermében teljes üléstartásával ünnepélyesen elhelyezte.

Az ön alkotását képező arckép Puky Gyulának nemcsak hű hasonmása, de egyéniségének es jellemének is hű kifejezője.

A midőn ezért önnek úgy a magam mint a vezetésem alatt álló kir. itélőtábla tagjai részéről elismerésemet nyilvánítani szerencsém van: a képlétesítése körül kifejtett odaadó fáradozásáért fogadja őszinte köszönetem kifejezését. A kir. itélőtábla elnöke: Bernáth Elemér.

— **A tiszacsegei kondáspoéta.** Van egy fia Tiszacsegeinek, ki valamiképp hőröntött a költészet forrásából s ki nagy becsülésben

részesült, — kiváltképpen pedig az egyszerű pásztor emberek részéről, kiket holdvilágos és csillagos estéken át nagyon sokszor traktált verseivel bánatos furulyaszó kísérete mellett. Történt pedig aztán egy napon, — szept. 14-én, hogy csordultig megtelt szive keserőséggel s már a lant pengő hurjai sem tudták megvigasztalni s elhatározta, hogy a gyávák táborába áll, sarokba vágva a lantot s helyette egy revolvert ragadva kezébe, melynek durranása lesz az ő szerencsétlen élete költeményének utolsó ríme. El is dörent a forgópisztoly; de a halál angyala nem akarta, hogy megfossa Tisza-Cseget híreségétől: Szabó Imrétől, kit az öngyilkosság elkövetése óta a helybeli közkórházban ápoltak az ismeretes gondossággal s onnét tegnap d. e. már lábra is kelhetett; de — mint mondotta — nem tenné még egyszer meg az öngyilkosság bolondságát, mert mégis csak szép a mi szemünkkel nézni a napot és így a lantot tovább fogja pengetni, melyet egy hónappal ezelőtt vágott sarokba.

— **A magyar gyújtó érdekében a miniszter.** A gyogyepedagógiai tanintézetek orsz. szaktanácsának a f. évi július hó 17-én 160. sz. alatt kelt javaslatára Pálfi Lipót és veje szegedi gyufagyárosok abbéli ajánlatát, hogy az általa készített és siketnémák segélyezésére felirattal ellátott gyújtó után jövedelmének 3%-át az említett célra fordítani szándékozik, elfogadom; egyúttal megengedem nevezetteknek, hogy ezen gyártmányait, hivatkozással jelen rendeletemre, az állami intézeteknek, hivataloknak, községi előjáróságoknak és a siketnémák gyermekek szülőinek ajánlhassa: biztosítván őket arról, hogy amíg elvállalt kötelezettségének pontosan megfelel, más gyárnak részéről hasonló kedvezményt nem nyújtok. Egyúttal elrendelem, hogy a fogyasztók intézetei gyufaszükségeiket kizárólag tőle szerezzék be. A cég üzletkönyveinek időnként díjtalanul leendő ellenőrzése iránt teendő intézkedésre a szegedi kereskedelmi és iparkamara lesz megkeresendő. Amennyiben pedig ez vállalkozni hajlandó nem lenne, a Szegeden netalán létesítendő iskola vezetőjére, vagy a gyogyepedagógiai tanintézetek orsz. szaktanácsa által kijelölendő valamely bizalmi egyénre lesz az ellenőrzés bízandó. Erről a gyogyepedagógiai tanintézetek orsz. szaktanácsát a beadvány és csatolmányainak visszazárása mellett további megfelelő eljárás végett értesitem. Budapest, 1900. évi augusztus hó 1. A miniszter helyett: Zsilinszky s. k., államtitkár.

— **Az adófizető közönség figyelmébe.** Folyó hó 12-én 13-án azaz pénteken és szombaton a városi adópénztár és adókövető hivatalok surolás és takarítás miatt zárva lesznek.

— **Esti tanfolyam.** Kereskedelmi Akadémiánkon f. hó 15-én nyílik meg felnőttek számára az esti szaktanfolyam, mely immár harmincz éven át nyújt módot a gyakorlati életben működőknek elméleti szakismeretek szerzésére, és amely az 1892 évben 4971. sz. miniszteri rendelettel megerősített újabb szervezetében feloleli a kereskedelem-ismeret, levelezés, kereskedelmi számtan és könyvitel együttesen kötelező hallgatását, hogy szakvizsgálatra bocsájtathassanak hallgatói. — Az előadások heti négy estén 8-10 órában tartatnak, a 40 k. tandíj egy összegben beiratkozáskor fizetendő. Jelentkezést elfogad naponta d. u. 5-6 órában az igazgató.

— **Kállai néni meghalt.** A jó szívu öreg Kállai néni, ki a Kiskassán mérte régebbi időktől fogva a »házikezelés« bu felejtő-

Tegnap délután 4 órakor jobb létre szenderült. Ki ne ismerte volna őt Debreczenből, a mindig takaros öreg nénit, kinek — mint mondják, — akkor volt csak igazi jókedve, mikor a kirándult urak között forgolódhatott. Sokan is megemlegetik az ő borát, konyháját, ami bizony a tisztaság tekintetében mindig nondlusz ultra volt. Ej, olyan «turós galuskát» sem minden vendéglősné szolgál fel a vendégének. Szóval, még a régi jóidőkből való vendéglősné volt az öreg Kállai néni, kinek akár volt vendége, akár nem, mindig nótára állott az ajka. — Nyugodjon békében!

Ülés. Városunk szegényügyi bizottsága a hó 12-én pénteken ülést tart, mely alkalommal a felmerült folyó ügyeket veszi tárgyalás alá.

Kritika a karzaton. Sok minden megesik ilyen nagyvásárkor a vidékről idesereglett atyfiakkal. Össze-vissza kóborolják az utcákat, ide oda benéznek és bétérnek: mindent látni akarnak tövéről-hegyére, hogy legyen otthon majd mit újságolniok. A nap «világosabb» részét a komédiák között töltik el, este pedig vagy a fonatos sátrakban telepednek meg vagy pedig a «színházba» néznek el. Emilyen «színházlátogató» két falusi vetődött tegnap este a karzatra s úgy látszik, hogy már többször is voltak «színházba» — mivel őszinte kritikájukat fölvonás után is eléggé hangosan nyilvánították.

— Na lássa kelmed — replikáz az egyik a bányásipkás — hát nem Isten ellea való vétek volt megölni azt a szip nőt ott a vár foká. Hát mire csizoz Debreczenben a rendőrség, ha az ilyen dögöt kutyába se veszi? (Lásd Di n a megöletését.)

— Eredj má, Bálint — szól a másik hatalmas hehebet csapva — hiszen nem gyilkolták meg azt, csak a hóna alatt szurt el az a két talián vitéz!

— Biz, uccse mondasz valamit, Gergő. Most má emlékszem magam is. De jó, hogy nem hagytál ludnak, Gergő, mert má' eltökéltem, hogy — ha még egyszer felhúzzák a ürhangot — úgy vágom tütykösömet alhoz a két Taliánhoz, hogy lefordulnak a vár tornyáról, úgy messajnáltam azt a szip fogoly nőt; de így má' nem haragszom, mer' az egisz csak teréfa.

— **Talált pénz.** A vásártér egyik bazáros sátrába valaki nagyobb összegű pénzzel telt tárczát hagyot el. A tulajdonos átveheti a II-dik ker. r. kapitányságnál.

— **Dreyfus- eset Norvégiában.** Björnson, a híres norvég költő, ki annak dején Dreyfus pártján állott, most egy hasonló esetben fejt ki nagy buzgalmat saját hazájában. Egy Sletten Thorvoldsen nevű emberről van szó, kit halálra ítélték, a nélkül, hogy döntő bizonyítékokat lehetett volna felhozni bűnössége mellett és jöllehet, ő maga mindig hangsúlyozta ártatlanságát. Ugynevezett «összetett bizonyítékok» alapján ítélték el. Valamennyi ismerőse lehetetlennek tarja, hogy ő követte volna el a terhére rótt cselekményt és ez a körülmény birta arra B j ö r n s o n t, hogy Zola nyomdokába lépjen. Egyelőre sikerült neki keresztülvinni, hogy a halálos ítélet vegrehajtását elhalasztották és általános a hit Norvégiában, hogy egy újabb bíróság fel fogja menteni Slettent.

— **Árverés a kínai császár palotájában.** Az ember sok hihetetlen dolgot tapasztal, aminek megvalósulását még kevéssel azelőtt is kizártnak tartotta. De amit most táviratoz-

nak messze földről, mindent felülmul — nemcsak a kínai, még az európai ember szemében is. Ha azt beszélnek valamelyik sárgaarczu kinézernek, hogy az Eiffel-torony átsétált az Atlanti-óceánon, inkább elhitte volna, mint hogy az Ég fiának házában idegenek tapossák a szent földet. Pedig néhány héttel ezelőtt tudvalevően elfoglalták az európai Pekinget, beuyomultak a császári és hercegi palotákba és most — elárverezik az ott talált holmit. Mindenben megnyugszik végre az ember s a fanatikus kinaiak is beletörődtek a szentségtelen ténybe, hogy maguk is résztvesznek az árverésen. Az Ég fia fölött megperdül a dob és saját alattvalói az árverési hiénák: ki hitte volna ezt? Annál különösebb ez, mert a vásárolt tárgyakért a vakmerő tulajdonos később a fejével fizethet. Érdekes, hogy az igazán értékes tárgyak nagyrészt a külföldiekhez kerültek, pedig a ravaszgáról ismeretes kínai kereskedő jól ért az áru megbecsüléséhez. De ezuttal inkább okmányokat, állami jelvényeket, mandarintollakat, sárga kabátokat és más efélet igyekeznek megszerezni, amivel a nemzeti hiúságukat kielégíthetik.

— **Színház után** az Angol királynő szaloda éttermében mindég friss vacsora, gazdag, változatos étlappal vár a közönségre. Estéknként zene, pontos kiszolgálás, tisztán kezelt italok. Ugyisintén az ujonnan átalakított kávéházban is. A n. é. közönség szíves látogatását kéri tisztelettel: H a u e r Bertalan.

— **Debreczen és a fővárosi sajtó.** Városunkról gyakran jelennek meg mostanába a fővárosi lapokban bizonyos emlékszerű dolgok, mint «Debreczen múltj á h ó b» való fölelevenítések. Megkezdte egy M i k s z á t h Kálmán rövid életű «Naplója» s folytatja most a «Magyar Szó» és a «Budapesti Hirlap.» Ez utóbbinak mai száma is úgy írja, hogy Ladányi Gyula volt a felosztott diák tüzeltő társaság utolsó elnöke, pedig hiszen itt volt és predikált is az utolsó elnök tiszt. B ö g ö s Lajos csökmői lelkész. Ladányi Gyula, nyugodjék békében, már debreczeni segéd lelkész volt akkor. No de jó ez a nagy közönségnek így is.

x **Hová menjünk színház után** vacsorázni? Márkus Jenő «Téli kert» éttermébe, hol válsztékos friss ételek, különlegességek, Korona-sör, a la pilseni, színház után is frissen csapva áll a közönség rendelkezésére.

Színház.

* **A csillag fia** tegnap este harmadszor került színre jó előadásban; de annál kevesebb Ház előtt és ezzel eldőlt az énekes legenda sorsa, mint Budapesten, hol szintén kudarcot vallott.

B ö d i Ellán és P é c h y Lászlón már észlelhetők voltak a fáradtság nyomai.

Nem hagyhatjuk említetlenül, hogy a kar nem egy tagja sokat rontott a 2-dik kép komoly aktusai alatt folytonos mosolygásával és derült tereferéivel. Szerintünk a környezetet mindig szuggerálni kell az általános hangulatnak, mint a hogyan az életben is van.

(-i-n.)

TAVIRATOK.

Merénylet a belga király ellen.

Brüsszel, okt. 9. Mikor Lipót király Albert herceggel és nejjével a testőrezred főnöke alatt a tőzsdéről a kastélyba készült menni, egy szocialista-csoport az udvari kocsik közé akart furakodni, de a rendőrség elzavarta őket. Két munkást az anarkia életése miatt letartóztattak, de nem sokára szabadon bocsátották őket. Elfogtak körülbelül tíz embert, a kik a rendőrség parancsainak ellenszegültek.

A kínai háború.

Tienczin, okt. 9. Waldersee tábornagy jelenleg a Peking és Tienczin közti utnak a boxerektől és más lázadóktól való megtisztításával van elfoglalva. A tél idejére 8000 német katona fog Pekingben maradni. Az angolok is téli szállásra készülnek, habár az ő kontingensük jelentékenyen kisebb lesz a németekénél.

Berlin, okt. 9. Azt a tényt, hogy a kínai udvar Singanfuba akar visszavonulni itt annak bizonyítékául tekintik, hogy a kínai kormánynak nincsenek békés szándékai. Minden körülmény arra mutat, hogy a kinaiak további ellentállásra készülnek. Egy itteni lap azt jelenti, hogy német katonai körökben a Singanfu felé való előnyomulás eshetőségével is számolnak.

Krüger menekülése.

Berlin, okt. 9. Egy itteni lap azt írja, hogy most már a német kormány is érdeklődik a Krüger okmányai iránt és támogatja az angol kormányt az követelését, hogy Krüger állami okmányokat ne vihsen magával. Itt azt hiszik, hogy a Jameson féle betörés idejében a német császár néhány levelet váltott Krügerrel és a német kormány nem szeretné, ha ezek a levelek nyilvánosságra hozatnának, a mi pedig valószínű, ha azokat K r ü g e r magával vinné.

A főrendiház protestáns alelnöke.

Budapest, okt. 9. A szabadelpvüparti klubban ma elterjedt a hír, hogy a főrendiház egyik alelnökévé Tisza István grófot fogják kinevezni, miután hagyományos szokás, hogy a főrendiház egyik elnöke protestáns legyen.

Tőzsde.

Bpest, október 9.

Buzakinálat mérsékelt, vételkedv gyöngé. Változatlan irányzat mellett 25,000 métermázsa került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonanemű változatlan.

Időjárás: Szép.

Októberi buza	— — —	7.74—49
Áprilisi buza	— — —	7.96—97
Októberi rozs	— — —	7.14—15
Áprilisi rozs	— — —	5.23—24
Májusi tengeri	— — —	5.11—12
Októberi zab	— — —	5.00—02

Vadász kalandok.

— Talányos csalódások. —

Egy hírneves vadász beszéli a következőket:

Egy annak idején elismert vadásztársam Szabolcsmegyébe kedvelt és kitüntetett főszolgabírója társaságában mentem vadászatra. Utunk egy hajlás mellett egy kis rét szélén vezetett: éppen a gémmadar tolláról volt szó. Társam egyszerre gyorsan lekapta fegyverét, s a rét felé czélozva nyugodtan elsült. Bámulatunkra a község bikája löki föl magát nyugalmas helyzetéből, ahol mint kitünt, a szunyog, vagy légyellen védekezve, szarvával legyezgette magát s a vadász csalóka esetét idézte elő. Az esetről a vadászbecsület tiltotta a további elmélkedést.

Velem történt egy busirozás alkalmával a következő eset: Egy fülesre rádupláztam, a füles tovább szaladt, majd egy halmocskán áthaladva, bizonyos távolságra látom, miként mozgatja fülét. Erősen megfigyeltem és néztem s annál biztosabbra vettem, mire nyomban rá is löttem. Ekkor láttam meg tisztán, hogy egy kis bozóthoz szél által oda hajtott kukoriczalevelet löttem szét. Vadászbecsületemet csak a véletlen mentette meg, mert néhány lépésre egy barázdán csakugyan ott feküdt elnyulva a már előbb megpaskázott vad; erről sem beszélgetünk társaimmal akkoron.

Más alkalommal egy nyugalmazott huszárornagy társaságában a Tisza mentére, Szabolcsmegyébe mentem vadászni. De mert korán érkezünk, a közelben levő tizholdas kis erdő szélén megállottunk. Az említett tiszt egyszerre eltűnik mellőlünk, majd egy lövés után csendesség vesz körül. Hosszu várakozás után keresésére indulunk kiabálunk, lövöldözünk, keressük, de sehol se találjuk. A legnagyobb izgalmak között kocsira ülve hazatérünk ezután. Nagy idő múlva kimerülve hazaérkezett az őrnagy is. Tudakozódásunkra csak annyit tudott előadni, hogy ő mint katonai stratégia, a lövések után tartva ment mindig előre s így hihető, hogy a Tisza mentén előállt viszhang vezette el tőlünk csalóka módon, mert nagy kerülőt téve a Tisza irányába vezette végre is haza.

Drágább lesz

— Valami az ernyőről. —

Drágább lesz a tojás, a hus, a fa és a kőszén, a kínai tea s most végül az — ernyő is. Egyelőre csak Bécsben, de csakhamar nálunk is, mert sajnos, alig van még nap-és esernyő gyárunk és nagy részt külföldi, főképp franczia, meg osztrák gyártmányt fogyasztanak a magyar nők.

Bécsből jelentik a hírt, hogy az osztrák ernyő iparosok egyesülete, melyhez majdnem valamennyi osztrák ernyőgyár tartozik, minap tartott ülésén elhatározta, hogy felemeli az ernyők árát.

Az áremelést az ernyőgyárhoz szükséges nyersanyagok tetemes megdrágulásával okolják meg. A dráguló élet amúgy is ezernyi gondot ad a háziasszonyoknak: csapás-csapásra éri őket és takarékoságukat. Itt tíz fillér, ott tizenöt-husz, sőt több egy koronánál is: ennyi drágulást nem bír el a kiszabott konyhapénz.

S vége lesz azoknak a bizonyos meg takarításoknak, melyekből annyi minden kedves és jó dologra telik, a többi közt a férjnek való születés- vagy névnapi meglepetésre is.

Mert az bizonyos, hogy ez a részben szükséges divat nem szűnik meg, ha ötszörös áremelés is lesznek.

Az esernyőt legfőleg a modern gumi-

köpenyeges férfivilág nélkülözheti, az ezer színű napernyőt a legkiválóbb női tulajdonság az örökkévaló asszonyi hiúság nem hagyja el.

A napernyő, mely a bájos arcokat megvédi a nap barmító tüzeitől, nélkülözhetetlen holmi, már tudnillik a közönséges, a mindennapi használatra való. Mert a disz-napernyő az — még nélkülözhetetlenebb. Mint mindenütt, itt is találunk vigasztaló körülményt.

Az ernyő drágulásából egy pangó kis iparágföllendülése következhetik: kevesebb ernyőt fognak talán vásárolni, ellenben a régi kopottakat és szakadtakat kijavíttatják, vagy huzatják. S az az ágról-szakadt ember, akit esernyő csinálnak hívnak, bár sohase csinál, csak javít ernyőt, ezentul több eredménnyel fogja kiabálni a bérházak udvarán:

— Esernyőt fódózni.

Vegyes.

Léghajón Párisból Oroszországba. Varsóból táviratozzák, hogy Brést-Kujáwsk község közelében egy léghajó ereszkedett le, a mely négy nappal ezelőtt indult el Párisból. A léghajóban Deleux gróf ült egy barátjával. Egyiküknek sincs semmi baja.

Elveszett kalandos kinézerek. Több regényes hajlamu beszűzött kínai elhatározta még a mult évben, hogy elmennek a párisi világkiállításra, még pedi egy általuk készített közlekedési eszközön. Csináltak is egy vitorlaskocsit, a melylyel január 15-én elhagyták kínát. Járműveket, a melylyel egy hó alatt Párisba akartak érni, legutóbb Ceylon körül látták. Most, hogy még mindig nincsenek Párisban, a franczia lapok reklamálják az elveszett kinézereket.

Egy királyi udvar titkai.

— Apróságok. —

okt. 9.

A dán királyi családnál jelenleg két fiatal pár van látogatóban.

Ezek György orosz nagyherceg és neje valamint Maximilian bádeni herceg és felesége.

A két fiatal asszony ragyogó színben van. Különösen elmondható ez Mária görög hercegnőről, ki pedig már nagyon közelállott ahhoz, hogy boldogtalanná legyen.

Állami okokból akarták a fiatal hercegnőt összeeskütni. Ezzel kapcsolatosan a dán fővárosban érdekes történetet beszélnek.

Habár a görög király legidősebb lányának halála óta. Mária hercegnőt megható kedvességgel halmozta is el, azért mégis hajlandónak látszott, gyermekét, ki szivét már Györgynek adta, a fiatal szerb királylyal összeházasítani.

Csak Olga királyné erélyes föllépésének köszönhető, hogy a tervezett házasság létre nem jött.

Erre következett a török-görög háború és ebből folyólag tanácsosnak tartották, hogy a hercegnő eljegyzését az orosz nagyherceggel ne tartsák meg.

A fiatal hercegnő, kinek érdekében volt megtudni, vajon remélhet-e, cselhez folyamodott, az igazságot megtudandó.

Egy álarcosbál alkalmával, melyen a király és leánya is jelen volt, Mária hercegnő titokban eltűnt, hogy pár percz múlva hosszú

feketé dominóban, álarczsal ismét megjelenjék.

Atyjához közeledett, aki nem is gondolta, hogy az elváltoztatott hangu álarczos az ő leánya.

A leány bizalmas beszélgetésbe ereszkedett a királylyal és egész nyíltan megkérdezte, hogy mi az oka annak, hogy a titokban már eljegyezve volt fiatalok között elhidegült támadt.

A király nem engedte magát oly könnyen megfogni,

— Hercegnőknek és hercegeknek vonzalmaikat nagyon gyakran alá kell rendelniök az állam érdekeinek. Ezen halandó már nem segíthet, ha az még oly elvarázsoló álarczos hölgy is.

Igy szólt a válasz, melylyel a királyleánynak meg kellett elégednie.

Három évvel később György hercegujolog megkérte Mária hercegnő kezét és meg is kapta.

Ötletek.

A mostani emberek a gáncsolódásra születtek. Az egész Akhilleusből csak a sarkát látják.

*

Valami rendes dolgot még nem vitt végbesenki, aki nem valami rendkívülit akart.

*

Győzz, de ne ujjongj győzelmeden.

*

A véletlen fátyolba burkolt szükség.

*

A részvét: szeretet pongyolában.

*

Ha van miből, és még sem adsz, ez nem mely esetben rosszabb, mint a lopás.

*

Nem szoktól kell félni, akik vitatkoznak, hanem azoktól, akik kitérnek a vita elől.

*

Azt a hívőt, aki sohasem kételkedett, nehezen téríti meg egy kételkedő.

*

Egy nyelvnek a szelleme leginkább lefordíthatatlan szavaiban nyilvánul.

*

Uralkodni a pillanat fölött annyi, mintha uralkodni az életen.

*

A jognak legnagyobb ellensége az előjog.

*

Sok ember azt hiszi, hogy ha már bevállotta egy hibáját, nem is kell róla többé leszoknia.

*

A jó élcznek sohasem szabad szándékosan feltűnnie. A hallgató ezt azonnal észreveszi. A jó élcz inkognitóban utazik.

*

Szeretkezések megóvják az embert a szenvedélyektől. Egy szerelem szenvedélylé lesz.

B-i. N-ó.

CSARNOK.

Margit-legenda.

Irta: Sajó Endre.

. . . Saághy Benczét eltalálta Hacker Arnold tüzérkapitány golyója. A »házi barát« meglőtte a bitorló a szép asszony »urát.« A golyó valamelyik borda alatt hatolt be a mellbe, de hogy a nemesebb részeket érte e, azt nem lehetett megállapítani. A

párbaj orvosok egyező tanácsára a súlyos beteget az Erzsébet kórházba szállították. Legközelebb is volt ez a kórház a párbaj színhelyéhez, aztán a Vörös-Kereszt orvosai és ápoló nénei elismert áldásai az ilyen betegek: de meg a fürdő utcai lakásába hiába is szállították volna a képviselő urat, mert a fészek nemcsak, hogy üres volt, de fenekestől fel is volt forgatva. A bűnös asszony elmenekült még az éjjel, a mikor a férj meglepetve, őt a fess katonával találta. A leirhatatlanul izgalmas éj után a cselédség is megszökött, mivelhogy a bűnszándék nem találták magukra nézve egészen biztosnak a vért szomjazó férjnek a lakását. Saághy Bencze maga is kénytelen volt a Vadászúrtbe szállni a katasztrófa után.

A lassu tempóban mozgó bérkocsi végre megérkezett; és a sebesültet nagy gondnal és óvatossággal vitték fel hordozó ágyon a kórháznak egyik, a tisztaságtól csakugy fénylő külön termébe. Amikor aztán lehetett már, a doktorok hozzáfogtak a golyó kivételéhez. Emberfölötti volt a műtét de mégis sikerült. Csakhogy a beteg nagyon kimerült a derék orvosok kése alatt; folytonos láz gyötörte. Mindig félrebeszélte. Ah és milyen gyűlöli szavakat nyögött a hülsen asszony ellen. Az igaz, hogy házassága Szederessy Irénnel nem is volt szerelmi házasság de azért mindig a legkorrektebb férj volt: gyöngéd, előzékeny, figyelmes az elkényeztetett, gazdag hölgygel szemben. A menyecske afféle „jukker-asszony”, de komoly kifogás alá nem esett az ő magaviselete sem... ama bizonyos éjszakáig.

Talán a vétkes nő maga sem tudta, hogyan szánta rá magát arra a botor, vakmerő lépésre. — A fiatal tüzér kapitány a szép Hidvégi Irmának udvarolt. Ugy is volt hogy elveszi. Saághyné Irmáéknál találkozott a feltűnően csinos katonatiszttel. Aztán megpróbálta, hogy el tudná csapni a büszke leány kezéről a vőlegény-kandidátust Csodálatos módon sikerült ez a kaland neki. A katona lángja csakhamar, mintha igazán megperzselt volna a könnyelmű asszonyka szívét is. Bencze vadászaton volt, a kapitány meg nagyon ostromolta, hát az asszony beleegyezett. Hajnalban váratlanul érkezett meg a férj és a kapitány ott találta a feleséget — budorjában. Talán csak ábrándoztak, de hát ez is elég... Ágyon is lőtte volna ott mindjárt a feleségét, ha a kapitány és a lármára összefutott cselédség le nem fegyverzik az őrzőgőt.

Csak ekkor vette magát észre a képviselő ur és röstellte parasztes izü fellépését. Az őrzőgésből aztán apátikus állapotba esett, miközben a felesége a szeretőjével elmene-kült. Ez a Saághy Bencze története.

... Nagyon nyugtalan volt a beteg csaknem mindig, de főképen éjszakán át.

Nehéz volt a szolgálat mellette. Meg is betegedett az az öreg ápolónő, aki őt gondozta. Így rendelték melléje a fiatal Margit nénet.

A fiatal samaritánus leány megrendült, a mikor a parancsot megkapta. Holthálványan lépett be a beteg szobájába. És ez a sápadtság el se tűnt azóta az arczáról. A kezei mindig reszkettek, ha kötelességet tett a betegnek. És amikor úgy legyezgette a mód nélkül izzadót, magában is nagy, különös láz gyöttrő szenvedést érzett. Hogy miért is éppen ő neki kellett ide kerülni? A véletlen miért éppen őt szemlélte ki erre a nehéz nagyon nehéz szolgálatra? Talán el kellene innen futnia. Vagy talán végleg el is menekülni. De hát a fogadalma? A kötelesség? Jenőnek tett esküje? ... És végre is talán éppen a végtelen bölcsességű Isten akarta ezt. Ime ő ápolja azt, aki az ő szívét megölte. Valóban kiismerhetetlenek az Urnak az ő utai. Ez utak egyikén került hozzá a gögös Saághy Bencze, aki megfosztotta őt attól, akit a világon legjobban szeretett. Megfosztotta mindörökre.

A hideg sirban fekszik a legnemesebb szív, Saághy Jenő, a Bencze öcsése szíven lőtte magát, mert a bátyja az egész büszke familia legviharzóbb haragját zudította rá a szép Sziráknak Margit miatt. Teljes lehetetlenség volt Saághy Jenőnek oltárhoz vezetni azt a leányt, akinek erős, nagy esküvel fogadta, hogy feleségül veszi. A dilemmát csak a pisztoly oldhatta meg. Jenő is ebben a kórházban vívódott a halállal. Margitnak sikerült nagy ügyvel bajjal a beteg ágyához jutni, sőt ápolni is szerelmesét. Ekkor fogadta meg az utolsó útjára induló betegnek, hogy szerelme Jenőt soha el nem hagyja s hogy egész életét a betegeknek szenteli. A vőlegénye halála után felöltötte aztán a „nének” kék ruháját és rajongással csókolta meg a fehér mezőben fekvő vörös keresztet, a samaritánizmusnak ezt a szent jelvényét, mely őt magasztos hivatásának papnőjévé avatta.

— Szörnyű volt hallani, amikor a lázas beteg önkívületében beszélt. Margit néne akaratlan tanuja volt a lelki hánykolódásoknak. És tapasztalta, hogy most leginkább Bencze büszkesége, a gögje haldoklik. Néha csaknem őrzőgött. Átélté ismét a katasztrófát. Istenkáromlóvá lőn, hogy az az asszony egy „jött-ment”-et részesített kegyeiben az ő, a Saághy Bencze rovására. Sokat szenvedett a megcsalt, de többet a lealacsonyított ember. És a kis néne nem tudott segítségére lenni igazán betegének. A szánalom szívében a rokonérzés virágait lakasztotta ki. Angyali volt az a türelem, odaadás, melylyel a környezetére nézve csarnok beteget nagy szenvedéseiben, melyek inkább lelkiek voltak, körülvette.

Csak nagy sokára fordult jobbra a beteg állapota. A fiatal néne szívéből ekkor

már eltűnt a régi nagy neheztelés utolsó álomja is. Most már csaknem szerette a vőlegénye a szerencsétlen bátyját.

(Vége köv.)

Szinlap.

Folyó szám 12. Bérlet 9-ik szám. »Cz

Ma, Szerdán, október hó 10 én :

Sarah grófné.

Dráma 5. felvonásban. Irta : Ohnet
György. Fordította : Fái I. Béla.

Holnap, csütörtökön, október hó 11-én, bérlet.

10 szám »A«

Francillon.

Színmű 3 felv. Irta : Ij. Dumas Sándor.

Bérkocsik díjaztatása.

	Két lovas	Egy lov. s
I. Napszámra.		
Égve napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	6	3
Fél napra, reggeli 8 órától é. u. 1-ig, vagy é. u. 1-30-ig esti 9 óráig	8	2
II. Óraszámra.		
Fél órára	40	30
1/4 órára	60	45
Egy egész órára	80	60
Minden következő órára	40	30
az utolsó órán túl félórás v. korábbi időre	30	15
III. Egyre járatokért.		
Megállapodás és visszatérést nélkül a város sorsompóin belül	50	30
IV. Meghatározott járatok.		
Temetőnekél (valláskülönbség nélkül), ha a végülzettség a templomban történik, a temetőbe sz és vissza	2	1 1/2
A háztól 3 méteresen a temetőbe ki és vissza	1	20
A színházra menet	80	40
A színházról jövet	80	60
Barom - vasúti indóház vagy rakparhos sorsompó menet vagy jövet kék táskával	80	40
Éjjel	60	30
A kocsi mellé elhelyezett minden darab mátsa után külön 10 krajczár díj jár.		
A korcsolyázó, vagy csónakázó társaság, csokorgyár, légszemélyes, kertészeti egyesület és gümálomhoz menet vagy jövet	50	30
menet és visszajövet egy órai várakozással	80	60
A nagyerdői fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	50	30
menet és jövet egy órai várakozással minden következő órára	1	70
Külső barom- és lovasutakra sz és vissza egy órai várakozással	1	80
minden következő órára	40	30
sorsompó lakóházhoz és katonai kórházhoz menet vagy jövet	50	30
menet és visszajövet 1 órai várakozással minden további órára	80	60

Az általam leggoudosabban összeállított, tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SŐSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kaphható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerárumban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik.

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszerraktára DEBRECZENBEN (Tisza-palota.)

Eladó ház

Kossuth-utca : 42 sz. új emeletes ház jutányos áron eladó esetleg egy kisebb ház vagy földbirtokkal elcsereélhető.

MAPPIN és WEBB Ltd.

London és Cheffield

ezüst és ezüstözött áruhárosok a híres Princess Plate egyedüli, valamint igen finon uri és női utazó és pipere táskák készítői. mintaraktárukat Budapesten jelentékenyen megnagyobbították. Felkérem a n. é. közönséget a nagy számban érkezett gyönyörű tárgyak megtekintésére.

A cég magyarországi főképviseelője :

KÜRSCHNER M. BUDAPEST

IV. Koronaherezeg-utca 17. l. em.

(Szervita épület

5-től 6. óráig

Alkalmi vétel!

Van szerencsém a nagyérdemű virágkedvelőkkel tudatni, hogy az üvegházamban beállott helyszüke miatt nagymennyiségű

disz- és nyíló-növényeket

folyó hó 4-étől

az az esütörtöktől kezdve — hétfőig vagyis 8 óig a városház épület előtti téren, melyen leszállított árak mellett árusítottatni fogok.

Kiváló tisztelettel:

Paczelt János,

mű-és kereskedelmi kertész.

Pénzkölcsönöket

városi, községi, megyei, állami, gazdasági, szövetkezeti, részvénytársasági, posta és magántisztviselőknek, katonatiszteknek, kereskedőknek iparosoknak, 5—10 évig terjedhető tetszésszerű törlesztéssel kieszaközölök utódijazással leggyorsabban. Ingatlanokra is. Nyugdíjasoknak kezesség nélkül **SOMOGYI IMRE** bankbizományos Budapesten, Erzsébet körút 23.

(Válaszbélyeg !)

Bikszádi

árlappal és ismertető könyvecskével bérmentve szolgál a kutkezelőség BIKSZÁD, (Szatmármegye.)

Bikszádi

herbergi vizeknek. Gyógyító hatása a bikszádi ásványos gyógyviznek kitűnően bevált idült és heveny légesőhurut hangszálag hurut, vérköpés ellen. Nagy konyhasó tartalmánál fogva vérhányás, tüdőcsucs hurutnál és kezdődő gümőkóránál, továbbá kitűnő eredményt értek el a BIKSZÁDI VIZ alkalmazása által emésztetlenség, idült és hevenygyomorhurut, máj és epe hólyagbántalmánál, a belek renyhe működésénél, vesebomokban szenvedőkénél, görvélykóros daganatoknál, heveny és idült női bántalmaknál, mint specífium vált be.

Bikszádi viz bérlelje s a sztojkai viz főelárusítói:

ALMER LAJOS és KÁROLY

nagybányai lakosok.

Sztojkai

ásványvizet mint Erdély gyöngyét, nem hiába nevezték el magyar karlsbadl viznek, mert tény leg annak gyógyhatása, a szigorú diéta betartásával: idült gyomorbántalom, máj és epe hólyag, valamint epékő bajoknál, nemkülönbön cukorbetegségénél alkalmazva, valóságos csodákat művel, kitűnő hatása SZTOJKAI ÁSVÁNYVIZ a légzőszervek összes bántalmainál, valamint a női bajok és görvélykóros bántalmaknál is. — A SZTOJKAI ÁSVÁNYVIZ dus szénsavtartalmánál fogva, akár borral, akár gyömlösszörppel vegyítve, mint kellemes üdítő ital párt ritkítja. A SZTOJKAI ÁSVÁNYVIZ hosszas használatra az ep szervezetben elváltozást nem idéz elő s így a rossz ivóvizet is pótolja bármely vidéken, annival is inkább, mert hosszabb állás után nem csapódnak ki belőle a szilárd alko érések, mely tulajdonsága lehetővé teszi a tengeren túli szállítást. Főraktár Szabó Zsigmond ur fűszerüzletében Debreczenben.

Sztojkai

árlappal és ismertető könyvecskével bérmentve szolgál a forráskezelőség SZTOJKAI. u. p. Magyar-Lápos, (Szolnok-Doboka m.)

AKAR ÖN

RENDET TARTANI ?

Ügyeljen mindenki szigoruan **Schwanhäusser,** cégre.

Akkor használjon levelezési, számlái, valamint mindenféle iratainak megőrzésére **SHANNON - REGISTRATOR** Schwanhäusser-től.

Képes árjegyzék a Schwanhäusser féle Shannon-Register rendszerről igyen és bérmentve.

SCHWANHÄUSSER
Shanon-Registrator-Vállalat
Bécs, I. Johannesgasse 2. l. em.